

Panta rei

Voorzitter.

De wereld is voortdurend aan veranderingen onderhevig, ook onze Nieuwegeinse wereld. Het waren de oude Griekse filosofen die dit helder hebben verwoord in de leus die ik als beginpunt van de beschouwingen van de Unie heb genomen. Bij het rijtje dat ik vorig jaar noemde – toeslagen, Groningen, boodschappen, inflatie, Oekraïne, vluchtelingen, stikstof, pfas, ziektekosten – zijn er ontwikkelingen bijgekomen waar wij in Nieuwegein mee moeten werken, zoals een kabinet van een samenstelling waar wij vorig jaar nog niet aan dachten en het zgn. ravijnjaar dat steeds realistischer proporties heeft gekregen. Vorig jaar noemde ik de overheids crisis en de omschrijving en invulling herhaal ik: sommigen ervaren de overheid niet langer als legitiem, de interesse in de overheid neemt af, de overheid gaat zich te buiten aan steeds verder gaande regel- en bemoeizucht, de overheid staat niet voor wat ze zegt en het beleid dan wel de handhaving ervan is slap en halfhartig. De overheid vertrouwt op diverse gebieden haar eigen burgers niet meer.... en omgekeerd!

Een proef met een burgerberaad is natuurlijk mooi maar lost het fundamentele probleem niet op. Een belangrijk onderdeel wordt daarbij gevormd door de zichtbaarheid en het functioneren van de raad zelf. Wij willen graag zichtbaar zijn en kruipen tegelijkertijd weg achter het digitale stemmen. Een mooie bijdrage aan het reduceren van de gemeenteraad tot slechts een emailadres...! In ons functioneren verliezen wij ons in een stortvloed van technische vragen: is dat om onszelf te overtuigen dat niets ons ontgaat? Vervolgens wordt dan voor de burger bepaald niet duidelijk wat wij eigenlijk met de antwoorden op die technische vragen doen. Is het niet de bedoeling dat de raad op hoofdlijnen stuurt en de uitvoering aan het College en de organisatie overlaat? Waarom meedenken op de vierkante millimeter? Als er iets misgaat of blijkt te haperen kan de raad altijd nog ingrijpen. Maar van besturen op hoofdlijnen komt niet veel terecht. Daarnaast, als een collega-partij met een motie of een amendement komt is het kennelijk vaak nodig dat veel partijen daar hun eigen plasje over doen, sommige partijen hebben werkelijk vaak wat te zeuren bij moties of amendementen die opgeworpen worden.

Daarbij is onze raad in haar functioneren naar het oordeel van de Unie semi-monistisch. Hoe vaak komt het niet voor dat de coalitiepartijen de rijen direct sluiten om een van de eigen partijleden te beschermen? Vergetend dat je als raad samen de hoofdlijnen voor het bestuur aangeeft en dat kritiek op een voorstel niet gezien moet worden als een af te wenden aanval op een wethouder maar als een poging om het bestuur van de stad beter te maken en met een zo goed mogelijk besluit te komen. Met de dualistische bedoelingen heeft dit niets gemeen en zo functioneert de raad relatief teleurstellend. Een sterke en dualistische raad komt zelf met hoofdlijnen en ideeën. Zo is het curieus om voorstellen ter oplossing van de problematiek in 2026 te doen: in principe zouden we dat als raad zelf moeten doen!

In kleiner verband zal ik niet eens uitwerken dat geven in de politiek als keerzijde heeft nemen – en omgekeerd!

In dit verband wijst de Unie erop dat de griffie in het kader van een dualistischer opererende raad een nuttige rol kan spelen, bijvoorbeeld door een archief te hebben waar raadsleden maar ook burgers zonder al teveel moeite de voorgeschiedenis van voorstellen kunnen vinden. In dat verband zou het sterk aanbeveling verdienen om de griffie uit te breiden met een medewerker die een dergelijk archief op basis van trefwoorden en aanwezige verbinding naar eerdere voorstellen of discussies kan opzetten. Een dergelijke medewerker zou ook de publieksfunctie ten behoeve van de gemeenteraad nader vorm kunnen geven door voor burgers een aanspreekpunt te vormen. Sowieso zou de griffie meer zelfstandigheid verdienen: voor de Unie is de positie van de griffier een pijnpunt. De griffier verdient een gelijkwaardige positie naast de gemeentesecretaris: daardoor krijgt de griffier ook meer gezag wanneer hij optreedt ten behoeve van een dualistischer opererende gemeenteraad.

En over de griffier gesproken: hij en zijn medewerkers verdienen het om in het zonnetje gezet te worden. Er komt een moment dat de Nieuwegeinse jas te krap blijkt te zijn voor onze griffier dus laten we blij zijn met de periode waarin hij onze griffier is!

Voorzitter, in november 2021 heeft de raad vastgesteld dat de fiets in het kader van mobiliteit onze eerste prioriteit is (en misschien mag de voetganger hierbij meegenomen worden). Wie schetst onze verbazing dat Nieuwegein onderaan bungelt in de lijstjes waarin het gaat om de positie van de fietser: geïllustreerd door de Unie met het fietspad op de Griendwal. Wij willen graag weten wanneer het rode asfalt terugkomt en het gevaar van de te diep liggende putdeksels daarmee aangepakt is – of moet er eerst een ongeval plaatsvinden? Zelfde vraag, als elk jaar, bij de oversteek van de fiets bij de Doorslagbrug naar de Herenstraat. Zo zijn er diverse plekken waar het voor de fietser beter kan.

Wel een ideeetje van de Unie voor ons College. Wij hebben immers, overigens zonder de stem van de Unie, als raad ingestemd met een bijdrage van 15 miljoen voor de Utrechtse metro met als belangrijkste argument dat de reistijd van Nieuwegein naar Utrecht CS met anderhalve minuut bekort wordt. Daarvoor moet dan wel 1,6 miljard worden uitgegeven. Nu reizen er ook mensen van Nieuwegein naar IJsselstein v.v. (en het bevalt in Nieuwegein zo goed dat sommigen dan ook besluiten in Nieuwegein te blijven) en wij zijn benieuwd naar het enthousiasme van het College om tussen deze beide gemeenten en hun centra een monorailverbinding aan te leggen, kosten circa 180 miljoen, een verbinding die de reistijd met minimaal een minuut kan terugbrengen. Gezien de eerdere argumentatie bij de Utrechtse metroplannen iets waar ons College blij mee zou moeten zijn en als ze consequent zijn dit ook niet kunnen weigeren....

Voorzitter, de Unie denkt graag mee gegeven de moeilijke opgaven waar Nieuwegein financieel voor staat. Wij geven aan dat bezuinigingen op het groen voor ons onverteerbaar zijn, immers, dat heeft direct negatieve effecten op het klimaat (bijv. hittestress) in Nieuwegein. En als het College denkt over bezuinigingen op subsidies aan organisaties en verenigingen, wil het College dan zo vriendelijk zijn om dat in november a.s. in de begroting 2025 bij het meerjarenperspectief in concreto aan te geven, zodat betrokkenen en belanghebbenden de tijd hebben om alternatieven te zoeken? Wij konden ons als gemeente immers ook tijdig op 2026 voorbereiden. Een ja op deze vraag horen wij graag.

Waterbedrijf Vitens luidt de noodklok over onze drinkwaterpositie, voorzitter. Wij vernemen graag van het College wat er in concreto met Vitens wordt besproken om ervoor te zorgen dat er voor mens, dier en plant voldoende water ter beschikking is. Mocht het, na Stedin, nodig zijn om ook Vitens 1 miljoen Euro cadeau te doen dan zal de Unie dat vanuit een welwillend gemoed bekijken.

Voorzitter, tot slot nog de volgende drie puntjes:

Allereerst onze Boa`s. Wij vernemen graag of suggesties vanuit de raad voor hun inzet welkom zijn: het zijn tenslotte mensen in dienst van Nieuwegein en daar zou de raad dus iets mogen vinden. En ten tweede willen wij graag weten of er komend jaar meer aandacht is bij het College om zich aan procedures te houden. Dat betreft zowel het beantwoorden van vragen die uit de raad gesteld worden alsook de communicatie met burgers en naar burgers. Als derde punt leggen wij hier de wens op tafel om op de plek van het afgebrande partycentrum aan de Erf-/Weerdestede een nieuw dans- en partycentrum te realiseren, dit nog steeds naar aanleiding van de uitkomst van het Cals-leerlingenproject 2023, iets waar naar onze mening de jongeren meer op zitten wachten dan op een enkel evenement. Graag vernemen wij of het College genegen is dit nader uit te werken.

Zo blijft alles in beweging, voorzitter. Vanuit een degelijk financieel beleid zal de Unie voorstellen met een positieve instelling bekijken. Wij wensen U en Uw mede-collegeleden maar ook onze raadscollega`s veel wijsheid toe om komend jaar die dingen te doen die in het belang van onze inwoners zijn. Panta rei!

Aoife Derriks, fractievoorzitter De Unie (vanNieuwegein)